

Handläggare
Carina Eskelin
0480-45 06 68

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2019-12-03

Ärendebeteckning
KFN 2019/0204

Kultur- och fritidsnämnden

Biblioteksplan för Kalmar kommun 2020-2025

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden:

1. Godkänner förvaltningens förslag till Biblioteksplan för Kalmar kommun 2020-2025.
2. Föreslår kommunfullmäktige att anta förslag till Biblioteksplan för Kalmar kommun 2020-2025.

Bakgrund

I biblioteksplanen 17 § fastslås det att kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Biblioteksplanen är ett politiskt förankrat styrdokument, som beskriver hur den samlade biblioteksverksamheten i kommunen på lång sikt ska prioriteras och utvecklas. Syftet med biblioteksplanen är att säkerställa en likvärdig biblioteksverksamhet till användarna. Biblioteksplanen riktar sig till alla med ansvar för eller som arbetar med biblioteksverksamhet i Kalmar kommun, och ska därför antas på kommunövergripande nivå.

Den befintliga biblioteksplanen började tas fram brett 2003, har reviderats i omgångar, och gäller till och med 2019. Nuvarande biblioteksplan började gälla 2014, vilket innebär att befintlig plan behöver ersättas av en plan som är skriven utifrån gällande lagstiftning och tidsmässigt är aktuell.

Föreliggande förslag till biblioteksplan 2020-2025, tar utgångspunkt i befintlig lagstiftning och i en analys av behovet av utveckling av biblioteksverksamheten i Kalmar kommun.

Henrik Nilsson
Förvaltningschef

Carina Eskelin
Verksamhetschef

Bilaga: Biblioteksplan för Kalmar kommun 2020-2025

Biblioteksplan för Kalmar kommun 2020-2025

Inledning

Bibliotekslagens ändamålsparagraf slår fast att biblioteken har uppdraget att verka för det demokratiska samhällets utveckling och att biblioteken ska vara tillgängliga för alla.

”2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.”

Biblioteken har en central betydelse för människor i alla åldrar och är kommunens mest besökta mötesplats. Filialbiblioteken ska vara en central mötesplats i närområdet, där de ska ha en tillgänglighet efter närområdets behov och efterfrågan. De ska ha en aktiv roll och vara en attraktiv verksamhet i området.

Biblioteket är en arena för föreningar, organisationer och kulturaktörer som också ska vara ett offentligt rum för debatt och samtal i den demokratiska processen. Fri tillgång till information är nödvändig i ett demokratiskt samhälle, en grundförutsättning för öppen debatt och yttrandefrihet. Människor måste ha möjlighet att bilda sig, bredda sin världsbild och ompröva sina uppfattningar. Att kunna uttrycka sig själv och ta del av andras berättelser och information är en förutsättning för demokratin.

Kalmars bibliotek ska vara attraktiva och kulturella mötesplatser för alla, där användarna kan ta del av litteratur i olika former, men även erbjudas ett brett spektrum av aktiviteter och kulturprogram för alla åldrar. Biblioteken är fria för alla att använda, platser för läsning, reflektion, utbyte av tankar och samtal, en demokratisk arena där både formellt och informellt lärande inom olika områden får ta plats.

Biblioteken spelar en viktig roll som kreativ lärmiljö, en virtuell arena och en del av det livslånga lärandet. Folkbiblioteken växte fram i det sena 1800-talet som ett svar på den informationsbrist som många då levde med. Idag produceras ständigt ny information som sprids fort. Det ställer andra krav på dagens invånare att kunna ta till sig information och kritiskt granska den. Biblioteken har därmed en viktig roll som folkbildare – vid sidan av litteraturförmedling i olika former handlar biblioteksuppdraget om att bidra till ökad digital inkludering.

Enligt bibliotekslagen ska folkbiblioteken arbeta särskilt med de prioriterade grupperna: personer med funktionsvariationer, de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska. Folkbiblioteken ska även arbeta särskilt med verksamhet riktad till barn och ungdomar.

Varje elev i grundskola och på gymnasiet ska ha likvärdig tillgång till en väl fungerande skolbiblioteksverksamhet. En skolbiblioteksverksamhet är inte främst en samling böcker, utan del i en pedagogisk verksamhet med bibliotekarien som nyckelperson. Idag finns det stora skillnader inom kommunen både vad gäller tillgång till och utformning av skolbiblioteken.

Vision

Biblioteken är självklara mötesplatser tillgängliga för alla.

Genom att ge fri möjlighet att utforska, lära, läsa, uppleva och inspireras, bidrar biblioteken till ett delaktigt, hållbart och demokratiskt samhälle.

Tillsammans gör vi ett Kalmar för alla ännu bättre.

Syfte

Bibliotekslagen slår fast att alla kommuner ska anta biblioteksplaner.

”17 § Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.”

Biblioteksplanen är ett strategiskt styrdokument, som beskriver hur den samlade biblioteksverksamheten i Kalmar kommun på lång sikt ska prioriteras och utvecklas utifrån lokala och generella förutsättningar. Syftet med biblioteksplanen är att säkerställa en likvärdig biblioteksverksamhet till användarna. Biblioteksplanen riktar sig till alla med ansvar för- eller som arbetar med biblioteksverksamhet i Kalmar kommun och ska därför antas på kommunövergripande nivå.

Folkbibliotek

”6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.”

Det fysiska folkbiblioteket – mötesplats och demokratisk arena

Folkbiblioteken är fria oberoende rum för möten, ett av få neutrala rum dit alla kan gå utan att det kostar något, eller att det ställs särskilda krav. Ett tätare samarbete mellan biblioteket och andra enheter inom förvaltningen är under utveckling. Smedby bibliotek flyttade 2018 in i kultur- och fritidsfilialen Smedjan. Fler kultur- och fritidsfilialer beräknas öppna under de kommande åren. Under 2020 flyttar huvudbiblioteket in i andra lokaler i det kommande kulturkvarteret. Fysiska bibliotek kan vara mobila eller stationära. Biblioteksbus, filialbibliotek och huvudbibliotek, alla är lika viktiga för användaren. Biblioteken ska vara tillgängliga och bör därför alltid vara placerade där människor rör sig som en del av sin vardag och ha generösa öppettider anpassade efter de behov som finns hos befolkningen. Kommunen utvecklas och nya stadsdelar växer fram, vilket ställer krav även på biblioteksverksamheten.

Biblioteken konkurrerar idag med allt fler aktörer och företeelser, inte minst om människors tid. Det betyder att det fysiska biblioteket måste vara attraktivt, inbjudande och angeläget för att människor ska välja att gå dit. Biblioteken är en samlingspunkt med litteraturen i centrum. Klyftorna mellan de som läser och de som inte läser ökar i samhället. Det fysiska biblioteket har en viktig läsfrämjande roll som en plats att möta litteraturen och berättelserna.

Mål med det fysiska biblioteket

- Bibliotekets lokaler ska vara inbjudande, funktionella, trygga och tillgängliga.
- Prioriteringen av barn och unga ska vara synlig i biblioteksrummet.
- Biblioteket ska vara en mötesplats som bidrar till mångfald.

- Biblioteket ska erbjuda fri tillgång till litteratur och information i enlighet med aktuell medieplan.
- Bibliotekets aktiviteter ska utformas med utgångspunkt i uppdraget att främja läsande och lärande.
- Stifts- och gymnasiebiblioteket ska bevaras och tillgängliggöras.

Det digitala biblioteket – det demokratiska perspektivet

Genom digitalisering och samverkan mellan bibliotek ökar möjligheten för alla att få tillgång till den information och litteratur man söker. Digitala medier som e-böcker och e-ljudböcker finns numera lättillgängligt för de flesta invånare. Biblioteket erbjuder e-medier parallellt med tryckta böcker. Ett av bibliotekets uppdrag enligt bibliotekslagen är att arbeta för ökad digital inkludering, samt bidra till ökad kunskap om hur informationsteknik kan användas och information tolkas. Detta är särskilt viktigt ur ett demokratiperspektiv, med tanke på den andel av befolkningen som av olika anledningar står utanför det digitala samhället. Bibliotekets digitala utbud ska vara tillgängligt och anpassat för de enligt bibliotekslagen prioriterade grupperna. Biblioteket skall också erbjuda utrustning i form av datorer, plattor och skrivare för dem som inte har tillgång till detta i hemmet. Den tekniska utvecklingen går snabbt framåt och bibliotekens besökare förväntar sig att biblioteken ligger i framkant gällande tekniken. Detta ställer krav på biblioteken att snabbt kunna ställa om till den teknik som befolkningen efterfrågar för att främja läsning, informationssökning och lärande.

Mål med det digitala biblioteket

- Biblioteket ska verka för att minska de digitala klyftorna i samhället.
- Bibliotekets digitala lösningar ska vara tillgängliga för alla oberoende av förutsättningar.
- Bibliotekets handledning i hur man hanterar digitala verktyg och värderar information och källor ska utvecklas och stärkas.
- Biblioteket ska erbjuda ett aktuellt digitalt mediebestånd för alla åldrar i enlighet med aktuell medieplan.

Det uppsökande biblioteket

Allas rätt till bibliotekets resurser på lika villkor är en demokratifråga. Folkbibliotekets uppdrag är att vara till för alla och det uppsökande biblioteket är ett sätt att ge fler möjlighet att ta del av bibliotekets utbud och att främja det frivilliga lärandet och läsandet. Bibliotekets uppsökande arbete ger särskilda möjligheter att nå ut till de grupper som prioriteras i bibliotekslagen och till dem som av olika skäl står långt från litteraturen och läsningen. Bibliotekets huvudmålgrupp är barn och unga, men biblioteket är också en viktig aktör för att möta efterfrågan på ett utbud för äldre.

Den mobila biblioteksverksamheten är ytterligare ett redskap för att nå ut till människor där de befinner sig och skapa tillgänglighet. Idag saknas närhet till biblioteksverksamhet i flera stadsdelar och samhällen, vilket innebär olika förutsättningar för att ta del av bibliotekens utbud.

Mål med det uppsökande biblioteket

- Nå dem som av olika anledningar inte har möjlighet att nå biblioteket.
- Erbjud ett varierat och likvärdigt medieutbud för alla även utanför det fysiska bibliotekets gränser.

Utvecklingsområden för folkbiblioteken i Kalmar kommun

Utvecklingsarbetet för biblioteken i Kalmar kommun kommer ske prioriterat inom följande områden:

- Organisera och utveckla arbetet i det nya huvudbiblioteket.
- Utredda förutsättningarna för meröppet på kommunens filialbibliotek.
- Delta i arbetet med att utveckla fler kultur- och fritidsfilialer.
- Förbereda för övergången till klassifikationssystemet Dewey.
- Ta fram en plan för utveckling av stifts- och gymnasiebiblioteket.
- Kompetensutveckling för personalen kring bibliotekets prioriterade grupper.
- Kompetensutveckling för personalen inom det tekniska och digitala området.
- Ett strukturerat arbete för aktuell och väl fungerande teknik/hårdvara.
- Utveckla arbetet med digitala medier.
- Utveckla bibliotekets mångfaldsarbete.
- Kartlägga behov mot både vuxna och barn, och göra en övergripande översyn gällande den uppsökande verksamheten.
- Översyn av biblioteksbusstransportverksamheten.
- Att möjliggöra för personer med funktionsvariation att kunna använda bibliotekets resurser på samma villkor som andra.
- Främja barns läs- och språkutveckling oavsett modersmål/funktionsvariation.

Grundskole- och gymnasiebibliotek i Kalmar kommun

Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek, enligt skollagen (2010:800) och bibliotekslagen (2013:801).

Det fysiska skolbiblioteket

Skolbiblioteken är en del av det allmänna biblioteksväsendet och ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Skolbiblioteken ska möta elevernas behov och därför vara tillgängligt och anpassat till dessa. Biblioteket på skolan ska vara placerat så att alla elever har tillgång till lokalen. Skolbiblioteket ska kännas levande och locka till läsning. Öppettiderna ska vara anpassade så att alla elever har möjlighet att utforska, låna och ta del av bibliotekets bestånd. För att främja likvärdig tillgång till skolbibliotekets innehåll och medier, måste dessa anpassas till elever utifrån deras förutsättningar. För att gynna elevernas möjligheter att uppnå sina mål ska skolbibliotekets verksamhet vara en integrerad del av skolans verksamhet och skolutveckling. Skolledning, pedagoger och elever samarbetar med skolbibliotekarien för att alla elever ska ha möjlighet att ta del av skolbibliotekets resurser och för att skolbiblioteket ska bli en del av undervisningen.

Det digitala skolbiblioteket

I ett samhälle där allt mer information sprids digitalt är det viktigt att bibliotekarie och pedagog arbetar tillsammans för att stärka elevers informationsfärdighet och källkritiska förmåga. Eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Varje skolelev skall kunna träna och utveckla förmågan att läsa och berätta

men också att formulera frågeställningar och att utifrån dem söka, samla, bearbeta, värdera och analysera information, i detta arbete krävs bra skolbibliotek med tillgång till digitala medier och informationsresurser.

Det uppsökande skolbiblioteket och anpassade medier

Elevernas språkutveckling är en gemensam angelägenhet för alla lärare i alla ämnen och för skolbibliotekarien. Många elever behöver stöd i läsningen. Skolbiblioteket ska kunna erbjuda anpassade medier som t.ex. lättläst eller talböcker och litteratur på olika nivåer och andra språk än svenska, utefter elevernas förutsättningar. Den uppsökande verksamheten har även som syfte att tillgängliggöra andra biblioteksresurser utanför bibliotekets lokaler. I skolans värld handlar detta ofta om aktiviteter och närvaro i klassrummen. Här är biblioteket viktigt för såväl litteraturförmedling som för handledning och stöd i informationssökningsmoment i undervisningen.

Mål med grund- och gymnasiebiblioteket

- Alla elever ska få ta del av skolbibliotekets resurser
- Skolbiblioteket ska vara en del av undervisningen
- Stärka elevernas digitala kompetens
- Stärka elevernas språkliga förmåga

Utvecklingsområden för skolbiblioteken i Kalmar kommun

Utvecklingsarbetet för skolbiblioteken i Kalmar kommun kommer ske prioriterat inom följande områden:

- Utveckla samverkan och dialog mellan skolbibliotekarien, pedagoger och annan skolpersonal för att skolbiblioteket ska fungera som en resurs i skolarbetet.
- Öka/underlätta samarbete mellan skolbiblioteken på både grund- och gymnasienivå genom att årligen sammanställa en översikt av skolbiblioteksverksamheten.
- Utveckla arenor och samverkansformer för pedagoger och skolbibliotekarien för utbyte av tankar och idéer kring skolbiblioteksverksamheten.
- Genomföra relevant fortbildning av personalen för att kunna öka graden av måluppfyllelse.

Samverkan

En väl fungerande samverkan mellan olika aktörer både i och utanför kommunens verksamhet är viktigt för att bibliotekets olika uppdrag och roller ska tas tillvara och utvecklas på bästa sätt. Genom att samarbeta med andra bibliotek, men även studieförbund, föreningar och andra aktörer inom den privata och den offentliga sektorn så kan viktiga och väsentliga frågor lyftas fram.

I Kalmar kommun samarbetar biblioteken organiserat med andra bibliotek både kommunalt, regionalt och nationellt. Genom dessa samarbeten kan invånarna erbjudas ett brett utbud av

tjänster. Ett exempel är fjärrlån, då biblioteken lånar in böcker som inte finns i eget bestånd från landets andra bibliotek. Med detta samarbete är biblioteket en del av en kedja där alla är beroende av varandra, från det stora till det lilla biblioteket.

Regionbiblioteken i Kalmar och Blekinge Kronoberg är några av våra större samarbetspartners tillsammans med regionens alla kommunbibliotek. Samarbetet sker genom nätverksträffar, arbete med olika projekt, kompetensutveckling, medieförsörjning m.m.

I Kalmar kommun samarbetar biblioteken regelbundet med andra enheter på kultur- och fritidsförvaltningen, men också med andra förvaltningar t.ex. omsorgsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadskontoret, socialförvaltningen och Södermöre kommunalförvaltning. Dessa samarbeten berör bl.a. områden som medieförsörjning, olika projektarbeten, tekniska hjälpmedel, IT-tjänster, programverksamhet, studiebesök, samt diverse andra bibliotekstjänster.

Vid behov sker också samverkan med andra förvaltningar.

I Kalmar kommun samarbetar biblioteken med olika myndigheter, studieförbund, organisationer, föreningar m.m. Detta sker genom olika projekt, programverksamhet, studiebesök, medieförsörjning samt andra former av bibliotekstjänster.

Ett exempel på myndighet är kriminalvården som köper tjänster av kultur- och fritidsförvaltningen enligt avtal. Avtalet gäller personal från biblioteket och medier till anstalten och häktet.

Uppföljning och utvärdering

Biblioteksplanen är ett övergripande måldokument. Samtliga berörda förvaltningar/enheter ska ta fram årliga handlingsplaner för biblioteksverksamheten. Handlingsplanerna ska tydliggöra hur vi når målen och hur vi arbetar med de prioriterade målgrupperna.

Handlingsplanerna ska följas upp i samband med tertial och bokslut.

Bilaga 1: Styrdokument

- Bibliotekslagen (2013:801).
- Skollagen 2010:800
- IFLA's /Unescos folkbiblioteksmanifest
- IFLA's / Unescos skolbiblioteksmanifest
- FN:s barnkonvention
- Kungliga biblioteks vägledande skrift: Biblioteksplan 2.1
- Regional biblioteksplan Kalmar län 2017-2021
- Kultur att växa i, Kulturplan Kalmar län 2022
- Kalmar kommuns kultur- och fritidspolitiska program
- Vision 2025, Kalmar kommun

Bilaga 2: Kalmar kommun

Kalmar kommun har 2019 strax under 70 000 invånare. Befolkningen förväntas öka till ca 74 000 invånare 2027. Det är de yngsta och de äldsta som förväntas öka mest i förhållande till resten av befolkningen i Kalmar, detta gäller även för resten av Sverige. Fler äldre och yngre kommer att behöva försörjas av den arbetsföra befolkningen.¹

13,2 % av befolkningen i Kalmar kommun är födda utanför Sverige, motsvarande siffra i Sverige är 18,55 %. De utlandsfödda invånarna i Kalmar kommun kommer i första hand från Syrien, Irak, Polen och före detta Jugoslavien.²

52% av kvinnorna och 39% av männen i åldern 25-64 år har någon form av eftergymnasial utbildning. Både män och kvinnor ligger över riksgenomsnittet vad gäller andel med eftergymnasial utbildning.³ Cirka 35 700 personer arbetar i Kalmar kommun, fler kvinnor än män.⁴ Under sommarmånaderna har kommunen en stor tillströmning av turister.

De södra delarna av Kalmar kommun tillhör Södermöre kommundel. Det är Kalmar kommuns enda kommundel. Södermöre har 7 600 invånare och växer stadigt bland annat till följd av ökad inflyttning av barnfamiljer. Södermöre kommunalnämnd är huvudman för folk- och skolbiblioteken i Påryd, Ljungbyholm och Hagby.⁵

¹ <https://www.kalmar.se/kommun-och-politik/kommunfakta/statistik/befolkning.html> (2019-11-26)

² Ibid (2019-11-26)

³ Ibid (2019-11-26)

⁴ <https://www.kalmar.se/kommun-och-politik/kommunfakta/statistik/sysselsattning-och-naringsliv.html> (2019-11-26)

⁵ <https://www.kalmar.se/kommun-och-politik/kommunens-organisation/forvaltningar-och-bolag/sodermore-kommundelsforvaltning.html> (2019-11-26)

Bilaga 3: Nuvarande biblioteksverksamhet i Kalmar kommun

Folkbiblioteksorganisationen

I Kalmar kommun drivs folkbiblioteksverksamheten från elva enheter. Huvudbiblioteket ligger i centrala Kalmar med filialer i Bergavik, Lindsdal, Smedby, Rinkabyholm, Rockneby, Trekanten, Ljungbyholm, Hagby och Päråd. Biblioteksbussen kör enligt turlista inom kommunen och Stifts- och gymnasiebiblioteket är placerat på huvudbiblioteket.

Huvudbiblioteket

Kalmar kommun hade 68 510 invånare 2018.

Öppet 61 h/v vintertid (september- april)

Biblioteksbussen

Kör till sammanlagt 42 hållplatser i kommunen på ett tvåveckorsschema.

Folkbiblioteksfilialer i Kalmar kommun⁶

I Kalmar finns nio filialbibliotek, sex i Kalmar kommun och tre i Södermöre. Biblioteken är som följer:

Bergavik (Kalmarsundsskolans upptagningsområde, integrerat bibliotek) hade 8 307 invånare 2018. Biblioteket samarbetar med skola, förskola, öppen förskola, äldreomsorgen, familjecentral. Öppet 23 h/v vintertid.

Lindsdal (Lindsdalsskolornas upptagningsområde) hade 6 091 invånare 2018. Biblioteket samarbetar med skola, studieförbund, pensionärsorganisationer, förskola, familjecentral, kulturskolan, hembygdsförening och andra föreningar. Öppet 24 h/v vintertid.

Rinkabyholm (Rinkabyholmsskolans upptagningsområde, integrerat bibliotek) hade 3 172 invånare 2018. Biblioteket samarbetar med skola och förskola. Öppet 12 h/v vintertid.

Rockneby (Rocknebyskolans upptagningsområde) hade 2 694 invånare 2018. Biblioteket samarbetar med skola, förskola och pensionärsorganisationer. Öppet 12 h/v vintertid.

Smedby (Dörbyskolans upptagningsområde) hade 4 030 invånare 2018. Biblioteket samarbetar med kulturskolan, fritidsgården och förskolan. Öppet 31 h/v vintertid.

Trekanten (Trekantens skolas upptagningsområde, integrerat bibliotek) hade 2 098 invånare 2018. Biblioteket samarbetar med skola, förskola och studieförbund. Öppet 12 h/v vintertid

⁶ <http://intrademografen.admit.local/> Book-IT Arena, 2019-10-17

Södermøre kommundel

Ljungbyholm (Ljungbyholmsskolans upptagningsområde, integrerat bibliotek) hade 2 279 invånare 2018.

Öppet 22 h/v

Påryd (Pårydsskolan upptagningsområde) hade 1 972 invånare 2018.

Öppet 10 h/v

Hagby (Hagbyskolans upptagningsområde, integrerat bibliotek) hade 2 139 invånare 2018.

Öppet 9 h/v

Biblioteken i Södermøre samarbetar med: mödrahälsovården, skolan, fritidsgårdar, förskolor, träffpunkter, föreningar, studieförbund och Kalmar Läns Hemslojd.

Skolbiblioteksorganisation

I utbildningsnämndens ansvarsområde ingår sex grundskolnätverk bestående av tretton grundskolenheter samt en grundsärskola och en träningskola. I Södermøre kommunalnämnds ansvarsområde ingår ett skolnätverk bestående av sex skolenheter. Dessutom finns det sex fristående skolenheter. Kalmarsunds gymnasieförbund organiserar tre gymnasieskolor, en gymnasiesärskola samt tre vuxenutbildningsenheter. Dessutom finns åtta fristående gymnasieskolor.

Samtliga skolors huvudmän ansvarar för elevers tillgång till skolbibliotek vilket regleras i skollagen (2010:800).

Anordnandet av skolbibliotek kan se olika ut utifrån varje skolas eller elevers olika behov och förutsättningar. Inom utbildningsförvaltningen är organisationen av skolbiblioteksverksamheten flexibel på ett sådant sätt att eleverna får tillgång till skolbibliotek på det sätt som avses i skollagen. Skolbibliotek ska bidra till att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt tillgodose behovet av material för utbildningen. Skolbibliotek är en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande (*Prop.2009/10:165*).

Inom utbildningsförvaltningen har eleverna tillgång till skolbibliotek på följande sätt:

- Huvudbiblioteket
- Biblioteksfilialer (folkbibliotek) i närheten av skolenheter
- Skolbibliotek i skolenheten (enhetens egna)
- Biblioteksbus

Södermøre kommunalnämnd har en anställd skolbibliotekarie som jobbar 75 % mot skolan och har hand om alla skolor inom Södermöres kommunalnämnd. Utlånen av medier sker sedan på filialbiblioteken eller biblioteksbusen.

Kommunen har även friskolor både inom grundskola och gymnasieskolor. Dessa köper också tjänster av kultur- och fritidsförvaltningen. Tjänster utförs både av biblioteksbusen och stadsbiblioteket. Hur många timmar som köps är varierande och kommer sammanställas i den årliga översikten som kommer att genomföras under perioden 2020-2025.

Gymnasieförbundets tre gymnasiebibliotek är bemannade och tillhandahåller pedagogisk verksamhet vid alla sina gymnasieskolor, dvs Jenny Nyström-, Lars Kagg- och Stagneliuskolan. Gymnasiebiblioteken bemannas med 5 heltidsanställda bibliotekarier.

Vuxenutbildning

Elever från Komvux, Högalids folkhögskola och SFI har möjlighet att boka visningar, låna och använder ofta studieplatser och grupprum på stadsbiblioteket. Sammanlagt har vuxenutbildningen i Kalmar kommun cirka 1 200 elever.

Bilaga 4: Brukarinflytande

Kommunens medborgare har olika möjligheter att påverka bibliotekets verksamhet. Biblioteken tar gärna emot inköpsförslag från bibliotekets brukare.

Önskemål eller klagomål på bibliotekets verksamhet kan lämnas via kommunens service *Tyck till*. Brukare lämnar ofta synpunkter på verksamheten direkt till personalen. Tidigare har enkäter genomförts liksom träffar/medborgardialoger på några av biblioteksfilialerna.

Under 2018 genomfördes medborgardialoger i maj och augusti, kring den kommande biblioteksflytten från nuvarande lokal på Tullslätten till den blivande lokalen i tidigare Posthuset, som är en del i projekt Kulturkvarteret.

Under hösten 2017 genomfördes ett skapandeskolaprojekt om Kulturkvarteret med elever från Södra skolans årskurs 7-9. Eleverna fick fritt spelrum att komma på nya idéer om vad som skulle göra platsen lockande och användbar för dem.

På skolorna ges elevinflytande på olika sätt, det kan till exempel vara i ordinarie elevråd, särskilda biblioteksråd eller genom enstaka inköpsförslag. Skolbibliotekens urval av medier anpassas efter elevernas intressen och åldersgrupp samt skolans mål och kurser.

Bilaga 5: Framtagande av biblioteksplanen

I arbetet med biblioteksplanen har all folkbibliotekspersonal haft gruppdiskussioner för att identifiera utvecklingsbehov för folkbiblioteksverksamheten i Kalmar kommun. En arbetsgrupp med chefer och 4 bibliotekarier har sedan sammanställt underlagen.

Via utvecklingsledare för grundskolan och samordnare för gymnasiebiblioteken, har skolan arbetat fram sina egna mål och utvecklingsområden.

De förvaltningar som folkbiblioteket samarbetar med eller säljer bibliotekstjänster till, har haft möjlighet att komma med synpunkter under arbetets gång. Förskolecheferna fick under våren 2019 svara på frågor om sina önskemål i verksamheten. Övriga som lämnat synpunkter under framtagandet av planen är rektor och bibliotekspersonal i Södermöre, cheferna för omsorgsförvaltningen, socialförvaltningen och Kriminalvården i Kalmar.